

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/opponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Nejman, Josef				
Název práce	Extenzionální vs intenzionální teorie významu				
Studijní obor	Filozofie a společenské vědy				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Prof. J. Peregrin				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	L. Koreň, Ph.D.				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2019				
Obrazová příloha	ano - <u>ne</u>	Tabulky a grafy	ano - <u>ne</u>	Další přílohy	ano - <u>ne</u>

Použitá literatura (počet):

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metoda</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	<u>ano</u>	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)

Cieľom práce je zmapovať základné teoretické prístupy k sémantike u G. Fregeho, R. Carnapa a R. Montagua, a na nich demonštrovať prechod od extenzionálnych k intenzionálnym sémantikám. Práca si nekladie za cieľ ísť do hĺbky (ani do šírky), ale obmedzuje sa na skutočne elementárne princípy uvedených prístupov:

- Frege: zmysel/význam; predmet/pojem; princíp extenzionality.

- Carnap: extenzia/intenzia; myšlienka možných svetov; intenzia ako extenzia relativizovaná k možným svetom.

- Montague: lokálne intenzionálny sémantický prístup; operátor intenzionalizácie „ \wedge “; aplikácia na vybrané intenzionálne kontexty.

V tomto zmysle sa dá konštatovať, že autor naplnil takto vymedzené ciele. V zásade sa mu darí, hoci na tej najelementárnejšej úrovni, vysvetliť vyššie uvedené dištinkcie, pojmy a princípy. Miestami však nájdeme v práci aj nepresné či chybné pokusy o objasnenie (viď. nižšie) a/alebo len náznaky vysvetlení, ktoré zďaleka nepostihujú komplexnosť látky. U práce bez ambície podrobne či originálne analyzovať náuky filozofov alebo logikov by som očakával aspoň snahu ísť do určitej hĺbky alebo detailov. Napr. Fregeho dištinkcia zmysel/význam má implikácie pre sémantiku tzv. nepriamych kontextov, čím predznamenáva intenzionálne prístupy. O tom ale v práci nie je ani zmienka, hoci to je súčasť Fregeho klasického článku „O zmysle a význame“. Bohužiaľ, autor tento článok nemá ani v zozname literatúry – čo je o to viac zarážajúce, že to je text, ktorý sa číta ako povinný na seminároch k prednáškam z analytickej filozofie. Podobná situácia sa opakuje s Fregeho dištinkciou predmet/pojem (pojem je esenciálne predikatívny korelát prísudku vo vete; preto nominalizácia prísudku neoznačuje pojem ale predmet), o ktorej sa nedozvieme takmer nič (v literatúre existuje napr. debata o niektorých paradoxných dôsledkoch tejto Fregeho dištinkcie). Autor postupuje v tomto štýle aj u Carnapa a Montagua – opiera sa výhradne o sekundárnu literatúru.

Práca má silné stránky ale vzhľadom na vyššie uvedené preto môžem prácu hodnotiť len ako priemernú – konkrétne známku D.

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Práca nejde do hĺbky ani do šírky. Chýbajú podrobnejšie výklady základných dištinkcií a ich filozofické, logické a sémantické implikácie.

Niektoré pasáže, ktoré nedávajú dobrý zmysel:

s. 24, hneď prvý odstavec: autor píše, že v prípade jedného predmetu, ktorý je „označovaný dvoma smysly“ - smysl a smysl b – „jsou tyto smysly totožné“. Hneď na to ale píše, že $a = b$, na rozdiel od $a = a$, je informatívny výrok.

Podľa Fregeho, rozdiel v informatívnosti je vysvetlený „rozdielom“ (nie totožnosťou) zmyslov (totožný je len význam).

s. 26.: „Smyslem pojmového slova by byla danost ...přísudku, tedy to, jak se nám tento přísudek jeví.“

Podľa Fregeho je ale zmysel spôsobom danosti významu (tu pojmu) – nie výrazu (přísudku).

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Práca nepoužíva primárne zdroje, a to ani klasické/šstandardné texty ako je Frege: *O zmysle a význame; O Pojme a predmete*.

Otázky k obhajobě práce

1) Dokáže autor lepšie objasniť Fregeho dištinkciu pojmu/predmetu a vysvetliť, aké dôsledky má podľa Fregeho toto poňatie pre pravdivostnú hodnotu výroku „Pojem koně je pojem“ resp. výroku „Pojem koně není pojem“?

2) Nech autor objasní, ako súvisí dištinkcia zmysel/význam z tzv. nepriamymi kontextmi (na príkladoch z Fregeho „O zmysle a význame“).

Výsledné hodnocení práce

Práci **doporučuji** – nedoporučuji-k obhajobě. **nehodící se škrtně*

Hodnocení: D

16.05.2019

.....
datum a místo

L. Koreň

.....
podpis autora posudku